



ESPERANTO: LA LENGUA INTERNACIONAL

Josep M^a Galofré Domingo

UNA DATA ESPERANTISTA HISTÓRICA

El dia 17 de desembre de l'any 1949 va tindre lloc a l'Agrupació Excursionista de Terra i mar de Sabadell, una reunió històrica d'esperantistes que varen intentar tornar a reprendre les activitats a la ciutat, després d'un llarg parèntesi de 13 anys d'inactivitat deguda a la nova situació política del país. Acordaren en aquesta reunió la creació d'una Secció d'Esperanto dins de l'entitat esmentada, i la d'iniciar un Curs que es va materialitzar uns dies després.

Entre les persones assistents a la reunió cal destacar, entre altres, a importants esperantistes com Sebastià Chaler i Mariano Solà, de Terrassa; els escriptors Frederic Pujolà i Vallès i Delfí Dalmau, de Barcelona; Vicenç Hernández Llusera, Lluís Mimó Espinalt i Jaume Viladoms i Valls, de Sabadell. Aquest últim va ser l'encarregat de fer el primer curs

d'Esperanto a Sabadell de la post-guerra; a tots aquests esperantistes, que l'associació KAE rendeix homenatge en aquest cinquenteneri. Però fent una especial menció al professor esperantista Jaume Viladoms i Valls, home que sempre deia que no es volia morir sense haver visitat amb la seva dona la tumba d'en Carles Marx a Londres. Viladoms, fresador d'ofici i mestre de treballadors, era un home que considerava l'Esperanto com una eina de treball molt important perquè els homes es poguessin entendre. Formà part del moviment socialista i a l'any 1948 va tindre lloc la celebració del segon Congrés del Moviment Socialista de Catalunya a la seva casa del carrer Ribot i Serra, una casa molt emblemàtica i de gran projecció social en els medis obrers de Sabadell.

Cada dia, al vespre, després del treball de fresador, en Jaume Viladoms donava classes als treballadors a l'Acadèmia Delta, on hi era present l'Esperanto, la

trigonometria, el dibuix, l'àlgebra, "Los Principios Fundamentales de la Filosofía" d'en Politzer i la història del moviment obrer, a més de classes de Literatura, Música i història del país.

Cinquanta anys després d'aquella data històrica, l'associació KAE¹ de Sabadell té en marxa tres cursos d'ensenyament de la llengua internacional Esperanto: un curs que es fa a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb l'assistència de 10 alumnes i que considerem molt positiu perquè és la primera vegada que es fa en una universitat catalana; un altre curs al Centre Civic de la Creu Alta de Sabadell amb 5 alumnes; i el de correspondència amb 15 alumnes. En total 30 alumnes.

Sabadell, desembre, 1999

¹ Associació Cultural Esperantista/Kultura Asocio Esperantista. C/. Montseny, 5: 08208-SABADELL

VERBS

No hi ha verbs irregulars.

Tots tenen una mateixa conjugació.

<i>Present</i> _____ as	<i>Persones</i>	<i>jo</i> _____ mi
<i>Passa</i> _____ is		<i>vos, tu</i> _____ vi
<i>Futur</i> _____ os		<i>ell</i> _____ li
<i>Condicional</i> _____ us		<i>ella</i> _____ si
<i>Imperatiu o subjunctiu</i> _____ u		<i>nos</i> _____ ni
<i>Infinitiu</i> _____ i		<i>ells/es</i> _____ ili

Exemples

<i>Li skribas</i> _____	<i>Ell escriu</i>
<i>Li venis</i> _____	<i>Ell vingué</i>
<i>Pluvos</i> _____	<i>Plourá</i>
<i>Mi manĝus</i> _____	<i>Jo venjaria</i>
<i>Vi skribu</i> _____	<i>Escriu</i>
<i>Li volas ke mi dormi</i> _____	<i>Ell vol que jo dormi</i>

El verb Auxiliar *esti* equival al ser i estar.